

Upplands Väsby kommun

Granskning av årsbokslut och årsredovisning
2017

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
1.1. Bedömning av resultatet i årsredovisningen i förhållande till av fullmäktige beslutade mål och god ekonomisk hushållning	3
2. Granskning av årsredovisning och bokslut	4
2.1. Bakgrund	4
2.2. Syftet med granskningen	4
2.3. Granskningens omfattning	4
2.4. Allmänt om kvaliteten på bokslutet.....	5
2.5. Kort om årets resultat	6
2.6. Ledningsnära kostnader	10
2.7. Löneprocessen	10
2.8. Kassaflödesanalys.....	10
2.9. Sammanställd redovisning.....	10

1. Sammanfattning

På uppdrag av Upplands Väsby kommuns revisorer har Ernst & Young AB (EY) granskat kommunens årsbokslut och årsredovisning för år 2017. Syftet med granskningen har främst varit att erhålla tillräckliga underlag/revisionsbevis för revisorernas uttalanden i revisionsberättelsen, om räkenskaperna ger en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning samt att redovisningen av verksamhetens resultat och måluppfyllelse redovisas i enlighet med lagens krav. Vidare syftar granskningen till att lämna grund för revisorernas uttalande till fullmäktige om årsredovisningens fastställande.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsbedömning i kommunal verksamhet.

Vid granskningen har, i enlighet med god revisionsbedömning, väsentlighet och risk varit vägledande för revisionen. Revisionen täcker således inte in alla eventuella brister i intern kontroll och räkenskaper.

Sammanfattningsvis vill vi lyfta fram följande:

- Baserat på vår granskning bedöms räkenskaperna ge en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning.
- Kommunen redovisar ett positivt resultat för 2017 om 58,6 mnkr (75,3 mnkr). Exklusive jämförelsestörande poster uppgår resultatet till 65,0 mnkr (66,4 mnkr). I det lagstadgade balanskravsresultatet får inte realisationsvinster inkluderas medan engångseffekter i form av nedskrivningar ska inräknas. Balanskravsresultatet uppgår till 5,1 mnkr (41,7 mnkr). För att nå balanskravsresultatet avräknas följande poster från årets resultat:
  - Återföring av tidigare avsättning avseende försäljning av dotterbolag 5,9 mnkr.
  - Realisationsvinster 47,6 mnkr.
- Kommunens soliditet, med hänsyn tagen till pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser, uppgår per 31 december till 28 procent (26 procent). Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser har förbättrats mot föregående år till följd av kommunens positiva resultat. Soliditeten exklusive pensionsförpliktelser uppgår till 64 procent jämfört med 66 procent föregående år.
- Strukturen i årsredovisningen är god både vad gäller uppföljning av verksamheten och ekonomin. Den uppföljning och återrapportering som sker av de av fullmäktige fastställda målen är tydlig.
- Kommunstyrelsen bedömer sammantaget att god ekonomisk hushållning föreligger och vi delar den uppfattningen.

2. Bedömning av resultatet i årsredovisningen i förhållande till av fullmäktige beslutade mål och god ekonomisk hushållning

Kommunallagen (KL) fokuserar på god ekonomisk hushållning (proposition 2003/04:105) och på behovet av att få en ökad långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Kommunallagen ställer krav på att budget skall vara i balans och att budget och flerårsplan skall innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen skall följas upp kontinuerligt och det är kommunstyrelsens ansvar att i delårsrapporten och årsredovisningen utvärdera måluppfyllelsen.

Balanskravet innebär att enskilda kommuner och landsting inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste underskottet kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Kravet på balans kan ses som ett minimikrav, medan kravet om god ekonomisk hushållning förutsätter mer långsiktiga överskott.

I samband med upprättandet av kommunens flerårsplan antas flera övergripande mål som utformas med utgångspunkt från kommunens intressentperspektiv vilka omfattar medborgare, samhälle & miljö, medarbetare och ekonomi och ingår i det övergripande ledningssystemet.

Inom ledningssystemet så återfinns det tre målnivåer, kommunfullmäktiges övergripande mål, nämndmål och verksamhetsmål. Fullmäktige har formulerat tio övergripande mål som utgör den gemensamma inriktningen för nämnder och utskott. De övergripande målen utgår från de fyra intressentperspektiven där strategier fastställts, kopplade till respektive mål.

Perspektiven medborgare och samhälle samt ekonomi riktar sig utåt till kommuninvånarna och andra intressenter medan ekonomi och medarbetare vänder sig inåt mot den egna organisationen. Nämnder och utskott formulerar i sin tur nämndmål och nyckeltal i förhållande till de övergripande målen. På nämnd- och enhetsnivå ska handlingsplaner i förhållande till mål/nyckeltal tas fram. Syftet med handlingsplanerna är att redovisa vilka huvudsakliga aktiviteter som ska säkerställa måluppfyllelsen.

I årsredovisningen görs en utvärdering av måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning genom att de tio fullmäktigemålen utvärderas. Måluppfyllelsen bedöms av kommunstyrelsen i en färgskala: grönt (uppfyllt), gult (delvis uppfyllt) eller rött (ej uppfyllt). För varje övergripande mål görs en samlad bedömning om måluppfyllelse framförallt utifrån resultaten för nyckeltalen men även andra faktorer och undersökningar vägs in. Av de tio målen har två mål uppfyllts och åtta är delvis uppfyllda.

Målet ekonomiskt resultat har uppfyllts. Kommunfullmäktige har beslutat att det genomsnittliga ekonomiska resultatet under en planeringsperiod (3 år) ska uppgå till ett överskott om minst 2,5 procent av skatteintäkterna. Resultatmålet ska långsiktigt säkra en god ekonomisk hushållning och innebär att kommunen ska självfinansiera en stor del av investeringarna. Kommunen redovisar för 2017 ett positivt resultat om 65,0 mnkr (66,4 mnkr) exkluderat för jämförelsestörande poster. Det motsvarar 2,9 procent (3,1 procent) av skatteintäkterna.

Årets balanskravsavstämning, d.v.s. årets resultat rensat för reavinster, visar att kommunens resultat är ett överskott om 5,1 mnkr (41,7 mnkr). Soliditeten, inklusive samtliga

pensionsåtaganden, har förstärkts och kommunens bedömning är att kraven för långsiktig god ekonomisk hushållning uppfylls och vi delar den bedömningen.

3. Granskning av årsredovisning och bokslut

3.1. Bakgrund

Granskningen avser det årsbokslut som Upplands Väsby Kommun är skyldig att upprätta enligt Kommunallagen och Lag om kommunal redovisning. Granskningen omfattar även uppföljning av att rekommendationer från rådet för kommunal redovisning har följts.

Förutom granskning av årsbokslutet har en genomgång skett av styrelsernas och nämndernas verksamhetsberättelser, protokoll och tjänsteskrivelser inklusive bilagor från kommunstyrelsens arbetsutskott. Vidare har ett antal intervjuer genomförts med berörd personal som upprättat årsbokslutet. Intervjuerna har utförts i syfte att erhålla rimliga förklaringar till resultatutfall, avvikelser mot budget och årsprognoser.

Enligt kommunallagens 9 kap 9 a § ställs krav på revisorerna att bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas årsrapporten.

3.2. Syftet med granskningen

Granskningens syfte är att pröva om årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ställning samt att beskrivningen av verksamhetens resultat/måloppfyllelse är tillfyllest.

Med rättvisande avses:

- att tillgångar och skulder existerar och avser kommunen,
- att tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt,
- att samtliga tillgångar och skulder medtagits,
- att inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt, d.v.s. avser verksamhetsåret.

3.3. Granskningens omfattning

Vår granskning av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Noter
- Sammanställd redovisning

Granskningen av årsredovisningen har inriktats mot väsentliga poster och avvikelser samt omfattar även bedömning av kommunens ekonomiska ställning och utveckling. Vi har granskat att kommunen beaktat ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper. Granskningen omfattar såväl analytisk granskning som substansgranskning av verifierande underlag. Granskningen av förvaltningsberättelsen begränsas till att verifiera att siffror stämmer med

redovisade resultat- och balansräkningar samt en översiktlig bedömning att den information som lämnas inte strider mot information som vi i övrigt fått i samband med vår granskning.

Rapporten innehåller iakttagelser från bokslutsgranskningen med avseende på väsentliga poster, och för övriga poster endast om det ansetts nödvändigt mot bakgrund av gjorda noteringar i samband med granskningsarbetet.

Dotterbolaget Väsbyhem AB granskas av annan revisionsbyrå. Vi har erhållit rapportering av granskningen av Väsbyhem från dess revisorer och vi har också tagit del av en "ren revisionsberättelse" från revisorerna. Vi har också deltagit i möte med Bolagets ledning och auktoriserade revisor i februari 2018 och fått årsredovisning och revision presenterad för oss. Ingenting har framkommit som indikerar på väsentliga fel i dotterbolagets redovisning. Vid granskningen av kommunens sammanställda redovisning (koncernredovisningen) har vi förlitat oss på de siffror som framgår av bolagets undertecknade årsredovisning.

EY har tagit del av anvisningar för årsbokslutet 2017. Anvisningarna bedöms vara tydliga och bedöms ha följts av nämnderna.

Alla belopp är angivna i miljoner kronor (mnkr) om inte annat anges. Siffror inom parentes avser föregående år.

3.4. Allmänt om kvaliteten på bokslutet

Bokslutet är för de flesta balans- och resultatposter väl dokumenterat. Samtliga bokslutsspecifikationer är undertecknade av avstämningsansvarig.

Lag om Kommunal redovisning och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning bedöms i allt väsentligt efterlevas på ett tillfredsställande sätt.

Beskrivningarna av det ekonomiska läget bedöms vara tillfredsställande i årsredovisningen.

3.5. Kort om årets resultat

Mkr	Kommunen	Kommunen
	2017	2016
Verksamhetens intäkter	679,9	580,6
Verksamhetens kostnader	-2 763,3	-2 566,9
Avskrivningar	-109,4	-89,4
Verksamhetens nettokostnad	-2 192,8	-2 075,7
Skatteintäkter	1 944,8	1 853,8
Bidrag och avgifter i utjämningsystemen och generella bidrag	326,7	256,8
Finansiella intäkter	13,7	42,0
Finansiella kostnader	-33,8	-1,7
Delsumma skatteintäkter och Finansnetto	2 251,4	2 150,9
Årets resultat (förändring av eget kapital)	58,6	75,3
Avgår realisationsvinster	-53,5	-33,6
Årets resultat enligt balanskravet	5,1	41,7

Årets resultat uppgår till 58,6 mnkr. Det lägre resultatet jämfört med föregående år förklaras främst av gjorda nedskrivningar av det förvärvade bolaget Batteriet Fastigheter AB om 27 mnkr. Nedskrivningar identifierades i samband med delårsbokslutet per augusti men bokfördes först under det tredje tertialet.

I det lagstaddade balanskravsresultatet får inte reavinster inräknas vilket innebär att återföringen av tidigare avsättning kopplat till försäljning av dotterbolaget Bo i Väsby AB om 5,8 mnkr samt realisationsvinst från försäljning av Smedbyskolan om 47,7 mnkr avräknas årets resultat. Balanskravsresultatet uppgår därför till 5,1 mnkr (41,7 mnkr).

Kommunstyrelsen redovisar ett resultat för 2017 uppgående till +8,3 mnkr (+14,9 mnkr). Av dessa avser 10,2 mnkr (9,4 mnkr) särskilda medel som inte nyttjats under året. Delar av särskilda medel har använts för att täcka underskott inom Teknik och fastighetsutskottet. Bortsett från de särskilda medlen redovisar kommunstyrelsens egen verksamhet ett underskott om -1,9 mnkr till följd av tillkommande kostnader från IT-investeringar.

Utbildningsnämnden redovisar ett underskott om -20,8 mnkr (+4,1 mnkr), underskottet fördelar sig jämnt mellan utbildningskontoret och kommunala utförare. Det försämrade resultatet är en följd av lägre volymer inom de flesta verksamheter vilket medfört lägre intäkter hos de egna utförarna. Trots lägre volymer har snittkostnaderna ökat. För att alla utövare ska kunna verka på lika villkor medför underskottet inom den kommunala regin att de fristående utövarna ska kompenseras vilket medfört tillkommande kostnader om ca 7,7 mnkr som belastat nämndens resultat 2017.

Social- och äldre- och familjenämnden redovisar ett underskott om -9,6 mnkr (-2,1 mnkr). Underskottet är framför allt hänförligt till ökade kostnader inom individ- och familjeomsorg,

Övriga nämnder redovisar mindre eller inga avvikelser mot budget.

Balansräkning

Mkr	Kommun 2017	Kommun 2016
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,2	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 957,8	1 692,4
Maskiner och inventarier	63,5	52,5
Finansiella anläggningstillgångar	209,5	190,3
Summa anläggningstillgångar	2 231,0	1 935,2
Omsättningstillgångar		
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	60,7	45,1
Kortfristiga fordringar	236,4	199,3
Kassa och bank	2,8	162,7
Summa omsättningstillgångar	299,9	407,1
Summa tillgångar	2 530,9	2 342,3
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital		
Årets resultat	58,6	75,3
Övrigt eget kapital	1 554,8	1 479,5
Summa eget kapital	1 613,4	1 554,8
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner	220,8	217,2
Övriga avsättningar	85,9	85,9
Summa avsättningar	306,7	303,1
Skulder		
Långfristiga skulder	133,4	94,6
Kortfristiga skulder	477,4	389,8
Summa skulder	610,8	484,4
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 530,9	2 342,3
Poster inom linjen/ansvarförbindelser		
Borgensåtaganden	0,0	1 253,3
Garantiförbindelser	0,0	102,4
Övrig ansvarförbindelse	0,0	0,0
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	719,6	748,8
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser äldre än 1998	174,6	181,6
Pensionsförpliktelser förtroendevalda	7,9	10,4
Särskild löneskatt på pensionsförpliktelser förtroendevalda	1,9	2,5
Leasing		

Soliditet

Soliditet	64%	66%
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser	28%	26%

Soliditeten för kommunen, inklusive samtliga pensionsåtaganden uppgår till 28 procent (26 procent) och har förbättrats i jämförelse med föregående år vilket är en följd av årets positiva resultat som ökar omslutning av eget kapital

3.5.1. Materiella anläggningstillgångar 1 957,8 mnkr (1 692,2 mnkr)

Materiella anläggningstillgångar har ökat med 265,4 mnkr jämfört med 31 december 2016. Den ökade omslutningen är en följd av årets investeringar som uppgår till 410 mkr varav 178,8 mkr har slutredovisats och förts över från pågående projekt till mark, byggnader och andra tekniska anläggningstillgångar samt inventarier. Större investeringsprojekt under året avser Eds Allé (52,4 mkr), Fyrklövern etapp ett och två (65,1 mkr).

Under året har en fastighet avyttrats (Smedsbyskolan), som medfört en reavinst om 47,6 mnkr (0,2 mnkr). Inga andra försäljningar av materiella anläggningstillgångar har skett under året.

3.5.2. Finansiella anläggningstillgångar 209,5 mnkr (190,3 mnkr)

Under året har Batteriet AB förvärvats om 48 mkr, i enlighet med granskat köpeavtal. Anskaffningsvärdet har vid bokslutet skrivits ner till 19,2 mkr efter identifierat nedskrivningsbehov.

3.5.3. Kortfristiga fordringar 236,4 mnkr (199,3 mnkr)

Kundfordringarna har stämts av mot kundreskontra utan anmärkning och uppgår till 56,5 mnkr (30,9 mnkr). En åldersanalys av utestående fordringar visar på att 3,9 mnkr (3,3 mnkr) är reserverat som osäkert. Kommunens redovisningsprincip är att reservera samtliga kundfordringar som är äldre än 90 dagar.

Ankomstregistrerade leverantörsfakturor uppgår till 73,4 mnkr (56,4 mnkr) och består av leverantörsfakturor som ankommit kommunen men som ännu inte konterats till korrekt kostnadskonto. Ökningen mot föregående år beror på fluktuationer i fakturaströmmar.

3.5.4. Kassa och bank 2,8 mnkr (162,7 mnkr)

Avstämning av likvida medel har skett mot kontoutdrag från bank och postgiro utan anmärkning. Goda rutiner för månatlig avstämning avseende likvida medel finns i kommunen. Kommunen har 0,1 mnkr (0,1 mnkr) i utestående handkassar. Vi har stickprovsvis kontrollerat att inventeringsintyg upprättats för handkassorna per 171231.

Kommunen redovisar ett negativt kassaflöde uppgående till – 180,9 mnkr (-208,5 mnkr). Kassaflödet från den löpande verksamheten genererar ett positivt kassaflöde uppgående till 176,4 mnkr (101,4 mnkr). Det negativa kassaflödet förklaras främst av stora investeringsvolymerna i materiella anläggningstillgångar (-410,2 mnkr).

3.5.5. Eget Kapital 1 613,4 mnkr (1 554,8 mnkr)

Förändringen av kommunens eget kapital är hänförligt till årets redovisade resultat, + 58,6 mnkr (75,3 mnkr). Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden uppgår till 28 procent (26 procent).

3.5.6. Avsättningar för pensioner 220,8 mnkr (217,3 mnkr)

Vi har stämt av pensionsavsättningen mot redovisat underlag från Skandia utan anmärkning. Aktualiseringsgraden för kommunen uppgår till 96 procent (96 procent). Detta innebär att det för ca 4 procent av antalet personer som skulden beräknas för råder en osäkerhet om samtliga parametrar beaktats i pensionskuldberäkningen. Kommunens aktualiseringsgrad är på en förhållandevis god nivå jämfört med andra kommuner.

3.5.7. Övriga avsättningar 85,9 mnkr (85,9 mnkr)

Övriga avsättningar är oförändrade mot föregående år och avser övertagande av parkeringsyta inklusive ett åtagande från AB Väsbyhem. AB Väsbyhem har erlagt 61,4 mnkr till kommunen avseende denna transaktion. Avsättningen kommer att nyttjas mot kommunens utgifter vid framtida anläggningsarbete. Resterande 24,5 mnkr avser försäljning av planlagd mark och byggrätter där detaljplan inte har antagits, varför erlagd köpeskilling ses som en avsättning till dess att ny detaljplan antas.

3.5.8. Övriga skulder 610,8 mnkr (484,4 mnkr)

Långfristiga skulder uppgår till 133,4 mnkr (94,6 mnkr) vilket innebär en ökning om 38,8 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen är främst hänförlig till ökade skulder avseende anslutningsavgifter.

Leverantörsskulder uppgår till 174,9 mnkr (137,4 mnkr). Vi har utfört åldersanalys på leverantörsskulder i syfte att säkerställa att kommunen inte har gamla oreglerade skulder som uppgår till väsentliga belopp. Vid åldersanalysen noterades att kommunen har oreglerade leverantörsskulder om totalt 7,3 mnkr (3,5 mnkr) (232 st enskilda poster) vars förfalldatum passerat mer än 90 dagar. Vi rekommenderar kommunen att se över dessa oreglerade leverantörsfakturer.

Interimsskulder uppgår till 282,3 mnkr (235,4 mnkr). Den ökade omslutningen av posten drivs främst av att kommunen har erhållit 33 mnkr i bidrag från Migrationsverket avseende tillkommande kostnader för mottagandet av nyanlända.

Kommunen erhåller diverse bidrag från Länsstyrelsen, Socialstyrelsen, Migrationsverket m.m. för insatser inom exempelvis utbildning, vård av äldre, dementa och liknande. Bidragen reserveras som en förutbetalad intäkt för att därefter matchas mot hänförliga kostnader kopplat till de insatser som utförs. Det återfinns inga specifika villkor kopplat till dessa bidrag och delar av erhållna medel som avser 2017 har periodiserats och ämnas nyttjas under 2018 då kostnaderna för flyktingmottagandet kommer uppstå.

3.5.9. Poster inom linjen 2 382,2 mnkr (2 299,0 mnkr)

Poster inom linjen består av borgensåtagande, garantiförbindelse samt pensionsförpliktelser som uppkommit före år 1998.

3.5.10. Summa funna fel

Inga väsentliga fel har noterats.

3.6. Ledningsnära kostnader

Vi har utfört en uppföljning av den under hösten genomförda granskningen av kommunens ledningsnära kostnader. Granskningen har omfattat konton såsom personalrepresentation, extern representation, övriga personalkostnader, resekostnader, logi i samband med resor, samt avgifter för kurser och konferenser. Likt tidigare år har vi identifierat att det föreligger brister avseende att erforderliga dokument som styrker syfte, deltagare och program vid representation och resor, inte bifogas redovisningen.

3.7. Löneprocessen

Vi har följt upp den statistiska dataanalytikergruppen som vi genomförde på kommunens lönekostnader till och med november 2017. Vår uppföljning omfattade bland annat att säkerställa att bruttolöneutbetalningarna är korrekta för ett urval av personer. Vi har även granskat att sociala avgifter och källskatt betalas och redovisas enligt gällande regelverk. Vidare har vi kontrollerat att det inte förekommer personer med ogiltiga personnummer eller anställda med flera anställningsnummer, utan att det finns en rimlig förklaring till detta.

3.8. Kassaflödesanalys

Vi har granskat att kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Kommunens kassaflödesanalys är upprättad i enlighet med rekommendation från Rådet för kommunal redovisning. Informationen i kassaflödesanalysen är förenlig med information i övriga delar av årsredovisningen.

3.9. Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen omfattar kommunen och av kommunen direkt och indirekt ägda företag.

Resultatet i kommunkoncernen är positivt och uppgår till 142,8 mnkr (134,6 mnkr). Balansomslutningen har ökat om 501,3 mnkr till 5 633,0 mnkr och soliditeten har ökat till 57 procent (60 procent). När ansvarsförbindelsen för pensioner räknats in uppgår soliditeten till 41 procent (41 procent).

Stockholm den 8 mars 2017

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Jeff Erics
Auktoriserad revisor